

(29)

T W E E J A A R E E M P O L D E R T E L L I N G E N

Dit verslag gaat over de eerste twee jaar dat de Vogelwerkgroep het Gooi nu al bezig is met tellingen - eens in de veertien dagen - in de Eempolders. Hierbij worden alle vogelsoorten in het gedeelte ten westen van de Eem geteld. Met deze tellingen willen we een indruk krijgen van het belang van dit gebied voor de vogels.

Dit is van groot belang in verband met allerlei plannen voor deze polder die door diverse mensen en instanties voor de toekomst gemaakt worden (bebouwing bijv.). Het verslag over de tellingen van het eerste jaar is verschenen in de Korhaan van februari 1974.

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de waargenomen soorten en het grootste waargenomen aantal alsmede het aantal waarnemingen (maximaal 26 waarnemingen per jaar) per soort.

De gegevens welke betrekking hebben op de waarnemingen van het eerste jaar dat er geteld is (11 november 1972 tot en met 27 oktober 1973) zijn tussen haakjes gezet achter die van het tweede jaar (10 november 1973 tot en met 26 oktober 1974).

Gedurende het eerste jaar werden 99 soorten waargenomen en gedurende het tweede jaar 114, terwijl het totaal aantal waargenomen soorten in deze twee jaar 118 bedraagt.

Voor een gebied als de Eempolders is dit zeker niet slecht te noemen.

Om de lezer voor enkele vogelsoorten een indruk te geven van het verloop van de aantallen gedurende deze twee jaar, is in dit verslag een aantal grafieken opgenomen (fig. 1 tot en met 8).

Voor enkele soorten is in plaats van de absolute aantallen het voortschrijdend gemiddelde (+) genomen om de grote verspreiding iets te dempen. Het verloop van het eerste jaar is weergegeven als o-o-o, dat van het tweede jaar als x-x-x.

(1) KIEVIT
(2) GRUTTO
(3) TURELUK
(4) KEMPHAA
(5) VELDLEEU
(6) GRASPIEF
(7) BLAUWE RE
(8) TORENVALK
() voortschr
aantal 3 of
aan voor het
het gemiddeld
gemiddelde van

Fig. 1 KIEVIT: Het aantal Kieviten was gedurende het broedseizoen - eind maart tot half juni - vrijwel gelijk. Het is helaas niet mogelijk om na te gaan of het aantal jonge vogels dat vliegvlug is geworden toe- of afgenomen is.

Het aantal in november/december 1972 was aanzienlijk groter dan in de overeenkomstige periode van 1973. In 1974 was er bij de vogels die het vroegst wegtrokken (vanaf eind mei) in tegenstelling tot het jaar ervoor géén sprake van het optreden van een piek.

Fig. 2 GRUTTO: Het aantal Grutto's is het tweede jaar vrijwel steeds beduidend lager geweest dan het eerste jaar. Het is onmogelijk daar zonder meer een reden voor aan te wijzen.

Fig. 3 TURELUUR: In tegenstelling tot de Grutto was in het tweede jaar het aantal vogels van deze soort bijna steeds groter, vooral in de broedtijd. Ook hier zijn de oorzaken moeilijk aanwijsbaar.

Fig. 4 KEMPHAAN: Het voornaamste verschil tussen de tweede jaren bij deze soort is niet uit de grafiek af te lezen; dit verschil berust namelijk op het feit dat de Kemphanen het tweede jaar niet meer op enkele grote toernooivelden werden aangetroffen, maar veel meer verspreid door de gehele polder. Of dit veroorzaakt wordt door de toegenomen drukte in de polder of veranderingen in de weilanden (waterpeilverlagingen e.d.) is nog niet bekend.

Fig. 5 VELDLEEUWERIK: Het aantal Veldleeuweriken was - de wintertijd buiten beschouwing gelaten - in 1974 beduidend hoger dan in 1973.

Fig. 6 GRASPIEPER: De grafiek geeft hier voor beide jaren een nogal verschillend beeld, met in beide gevallen een grillig verloop (mogelijk veroorzaakt door verschillen in wijze van vervoer bij de tellingen: auto of fiets, of verschillen in weersomstandigheden). In 1973 was er een duidelijk hoogtepunt bij het begin van de herfsttrek, terwijl in 1974 er een grote piek was aan het eind van de voorjaartrek/begin broedtijd en een kleinere net na het broedseizoen. Gedurende het broedseizoen was het aantal Graspiepers in 1974 groter dan in 1973.

Fig. 7 BLAUWE REIGER: Deze geduldige jagers op vis, muizen en mollen kwamen gedurende beide jaren in wisselende aantallen fourageren in de Eempolders.

Fig. 8 TORENVALK: Gedurende het broedseizoen en de tijd dat de jongen het nest verlaten hebben en er zelf op uitgaan is het aantal in beide jaren vrijwel gelijk. Buiten deze periode is er een tamelijk groot verschil, hetgeen verband kan houden met verschillen in de muizenstand.

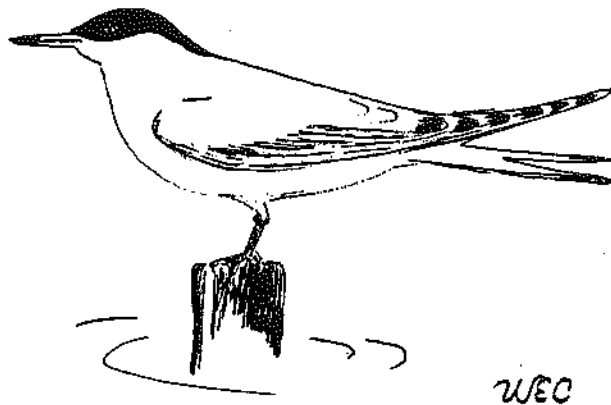
voortschrijdend gemiddelde = rekenkundig gemiddelde van een aantal (aantal 3 of 5) opeenvolgende waarnemingen van een tijdreeks. Zo neemt voor het 3-punts voortschrijdend gemiddelde voor de eerste waarde het gemiddelde van de eerste 3 waarnemingen, voor de tweede waarde het gemiddelde van de waarnemingen 2, 3, 4 enz. enz.

Tot slot nog enkele opmerkingen ten aanzien van de recreatiedruk en de de polder. Gedurende de tijd dat er nu in de polder geteld wordt door de de Vogelwerkgroep, is gebleken dat er steeds meer mensen de polder in te wandelen, vogels te kijken of de hond uit te laten (meest lopen de Vooral het aantal vissers - speciaal in het gedeelte ten noorden van de wordt steeds groter. Langs de waaien, die deze polder een aparte bekoor is het 's zomers vaak afgeladen met vissers en zonnebaders, overgoten de klanken uit de auto-radio's en portables; al met al is dit geen gunstige voor het milieu in de polder.

We hoeven alleen maar te noemen de drukte die funest is voor broedvogels Roerdomp en Dodaars, en de vervuiling die deze recreanten veroorzaken.

Wat de jacht betreft waren er het tweede jaar minder opmerkingen over jar op de waarnemingslijsten dan gedurende het eerste jaar.

Tenslotte mag opgemerkt worden dat de politie in de broedtijd regelmatig controleerde op overtredingen.

Aan deze tellingen hebben meegewerkt: hr. en mevr. Jonkers, hr.J.Klein, hr. en mevr. Persijn, hr.A.G.H.W.Pluister, hr.P.v.d.Poel, hr.S.H.Poelstra, hr. en mevr. Reddingius, hr.G.I.Rieken, mej.C.M.T.I.Rosier, hr.L.F.Rynja, hr.L.Stomp, hr.A.Vermeule, hr.Y.S.Vogel, hr.H.P.Vos, hr. en mevr.v.d.Werf, hr.I.C.van Woersem.

Aangezien een aantal van bovengenoemde personen niet meer meedoet, is er grote vraag naar nieuwe medewerkers. Belangstellenden kunnen zich bij ondergetekende aanmelden (adres: Bosdrift Hilversum).

P.v.d.Poel

bel 1. Overzicht waarnemingen in de Eempolders (ten westen van de Eem) gedurende het tijdvak 10-11-1973 tot en met 26-10-1974 en het tijdvak 11-11-1972 tot en met 27-10-1973 (aantallen tussen haakjes). Gebruikte afkortingen: VW = vroegste waarneming; LW = laatste waarneming; ex = exemplaren.

soortnaam	aantal x waargenomen		grootste aantal	opmerkingen
...	1	(-)	1	
...daars	16	(8)	15	(2)
...lscholver	4	(3)	2	(2)
...edvogels	26	(26)	68	(47)
...zaken.	11	(9)	17	(8)
...over jage	1	(4)	1	(2)
...gelmatig	26	(26)	99	(81)
...tertaling	11	(5)	15	(6)
...tertaling	9	(1)	8	(2)
...akeend	8	(-)	7	
...ient	3	(2)	6	(28)
...ijlstaart	3	(-)	12	
...ebeend	10	(10)	25	(17)
...ifeend	2	(1)	2	(2)
...ifeleend	-	(3)	-	(6)
...ete zaagbek	9	(2)	25	(30)
...elste zaagbek	2	(-)	16	
...metje	5	(1)	41	(3)
...geend	12	(11)	24	(10)
...uwe gans	3	(5)	37	(68)
...lgans	2	(1)	42	(55)
...etgans	2	(1)	1	(20)
...eine rietgans	1	(-)	8	
...bbelzwaan	17	(18)	20	(29)
...eine zwaan	1	(2)	10	(5)
...lzerd	14	(12)	14	(18)
...spootbuizerd	1	(2)	1	(1)
...erwer	2	(-)	1	
...eine kiekendief	5	(1)	3	(1)
...uwe kiekendief	11	(6)	2	(2)
...elleken	1	(2)	1	(1)
...envalk	26	(26)	33	(30)
...trijts	2	(2)	4	(17)
...ant	11	(5)	6	(3)
...arral	1	(-)	1	
...arhoen	25	(21)	27	(25)
...zoet	26	(25)	541	(228)
...ulekster	17	(13)	56	(73)
...rit	26	(23)	1800	(5462)
...erplevier	1	(1)	1	(9)
...plevier	9	(5)	270	(243)
...ranip	19	(18)	44	(34)
...	1	(-)	1	
...	22	(22)	337	(242)
...aulp	2	(1)	15	(1)
...	15	(13)	443	(437)
...	3	(1)	5	(1)
...	13	(14)	74	(53)
...	3	(1)	1	(1)
...	14	(10)	89	(93)
...	1	(-)	2	
...e jager	1	(-)	1	
...mantelmeeuw	4	(1)	2	(2)

zie fig. 7

VW73:12-5;74:27-4;LW73:13-10;74:14-9

VW73:12-5;74:13-4;LW73:12-5;74:31-8

op 26-10-74 nog drie groepen van 200 ex.boven Eem vliegend naar zuid

four.in NO deel van de polder

10 ex. four. in weiland

zie fig.8

14-9-74

zie fig.1

zie fig.2 VW73:3-3;74:16-2; LW73:31-8;74:12-10

zie fig.3 VW73:3-3;74:2-2; LW73:1-9;74:17-8

zie fig.4

14-9-74

J.Klein,
H.Poelstra,
L.F.Rynja,
vr.v.d.Werf,
oet, is er
es: Bosdrift

Nuismus
 Ringmus
 Spreeuw
 Zwarte kraai
 Bonte kraai
 Roek
 Kauw
 Ekster
 Vlaamse gaai

Zilvermeeuw	13	(4)	6	(5)
Stormmeeuw	25	(23)	107	(95)
Kokmeeuw	26	(26)	1103	(1571)
Zwarte stern	3	(2)	59	(8)
Visdief	5	(6)	5	(9)
Holenduif	2	(4)	3	(3)
Houtduif	24	(26)	769	(786)
Tortelduif	7	(3)	18	(4)
Turkse tortel	3	(4)	6	(7)
Koekoek	3	(2)	2	(1)
Ransuil	3	(10)	2	(5)
Velduif	2	(1)	1	(1)
Gierzwaluw	7	(7)	66	(67)
Grote bonte specht	1	-	1	
Veldleeuwerik	26	(26)	214	(277)
Boerenzwaluw	13	(13)	208	(671)
Huiszwaluw	9	(10)	64	(154)
Graspieper	25	(20)	116	(167)
Witte kwikstaart	15	(16)	10	(10)
Gele kwikstaart	9	(3)	9	(2)
Klapekster	1	-	1	
Winterkoning	6	(4)	1	(1)
Heggemus	2	(4)	1	(1)
Grote lijster	7	(2)	5	(2)
Kramsvogel	14	(12)	418	(187)
Zanglijster	3	(3)	1	(2)
Koperwiek	9	(7)	31	(22)
Beflijster	1	(1)	1	(1)
Ierel	16	(17)	5	(8)
Wapuit	7	(5)	10	(16)
Wapje	3	-	8	
Wekraagde roodstaart	1	(2)	1	(2)
Woodsborst	4	(4)	1	(2)
Wrote karekiet	1	-	1	
Wleine karekiet	2	(3)	1	(3)
Wosrietzanger	1	-	2	
Wietzanger	6	(4)	2	(3)
Wpotvogel	5	(1)	2	(1)
Wrasmus	2	-	2	
Wraamsluiper	1	(-)	1	
Witis	3	(-)	1	
Wijftjaf	1	(2)	1	(1)
Woudhaantje	1	(1)	2	(2)
Wrauwe vliegenvanger	2	(1)	6	(1)
Wolmees	12	(15)	10	(6)
Wimpelmees	10	(3)	6	(7)
Warte mees	-	(1)	-	(1)
Womkruiper	-	(1)	-	(2)
Wetgors	17	(20)	45	(129)
Woenling	7	(2)	5	(3)
Wtter	1	(-)	6	
Wjs	4	(1)	11	(5)
Wseu	14	(12)	30	(33)
Wnk	15	(12)	9	(11)
Wep	1	(1)	1	(1)

14-9-74 boerderij bij sluisje
 zie fig.5
 VW73:14-4;74:13-4;LW73:29-9;74:
 VW73:14-4;74:11-5;LW73:29-9;74:
 zie fig.6
 VW73:3-3;74:16-3;LW73:13-10;74:
 VW73:28-4;74:13-4;LW73:21-7;74:
 12-10-74

14-4-73; 13-4-74

22-6-74

25-5-74

boerderij bij sluisje, broedend
 baltsend en nestelend gezien
 (berm Wakkerendijk)

met jongen gezien langs Meent
 jagent boven weiland

22-12-73

22-12-73; 3-3-73

Huismus	23	(18)	675	(135)
Ringmus	7	(2)	12	(14)
Spreeuw	26	(26)	3565	(3000)
Zwarte kraai	26	(26)	72	(81)
Bonte kraai	12	(12)	115	(117)
Roek	1	(1)	4	(1)
Kauw	20	(21)	232	(53)
Ekster	23	(20)	11	(7)
Vlaamse gaai	-	(1)	-	(1)

2-3-74; 27-10-73

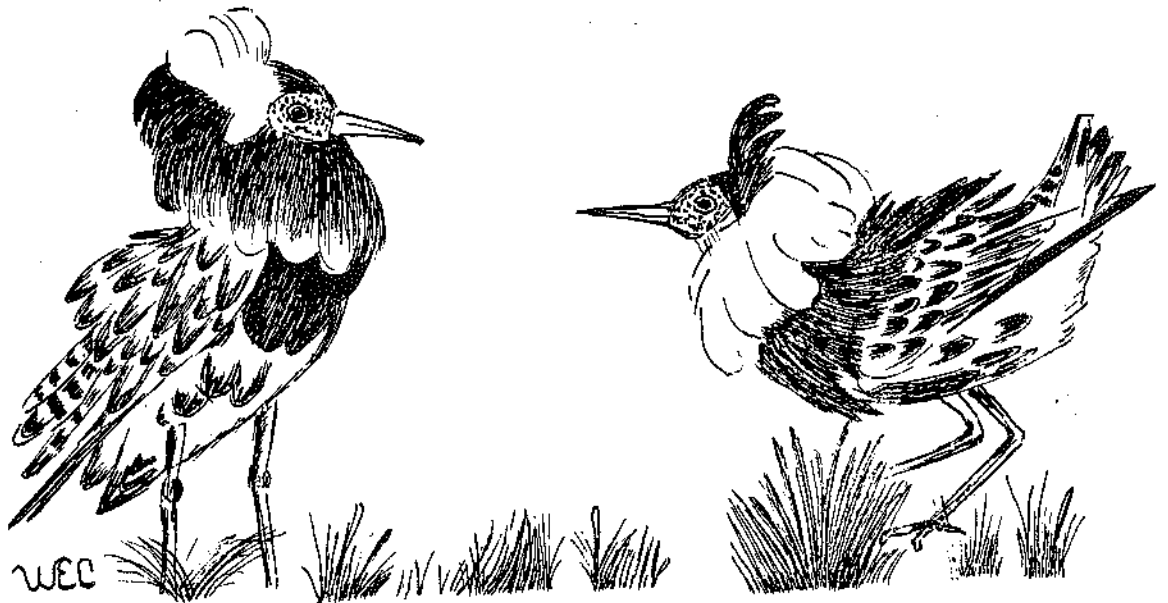
bij sluisje

LW73:29-9;74:2

LW73:29-9;74:6

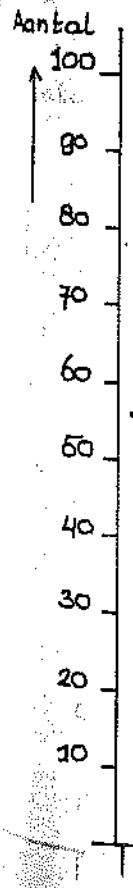
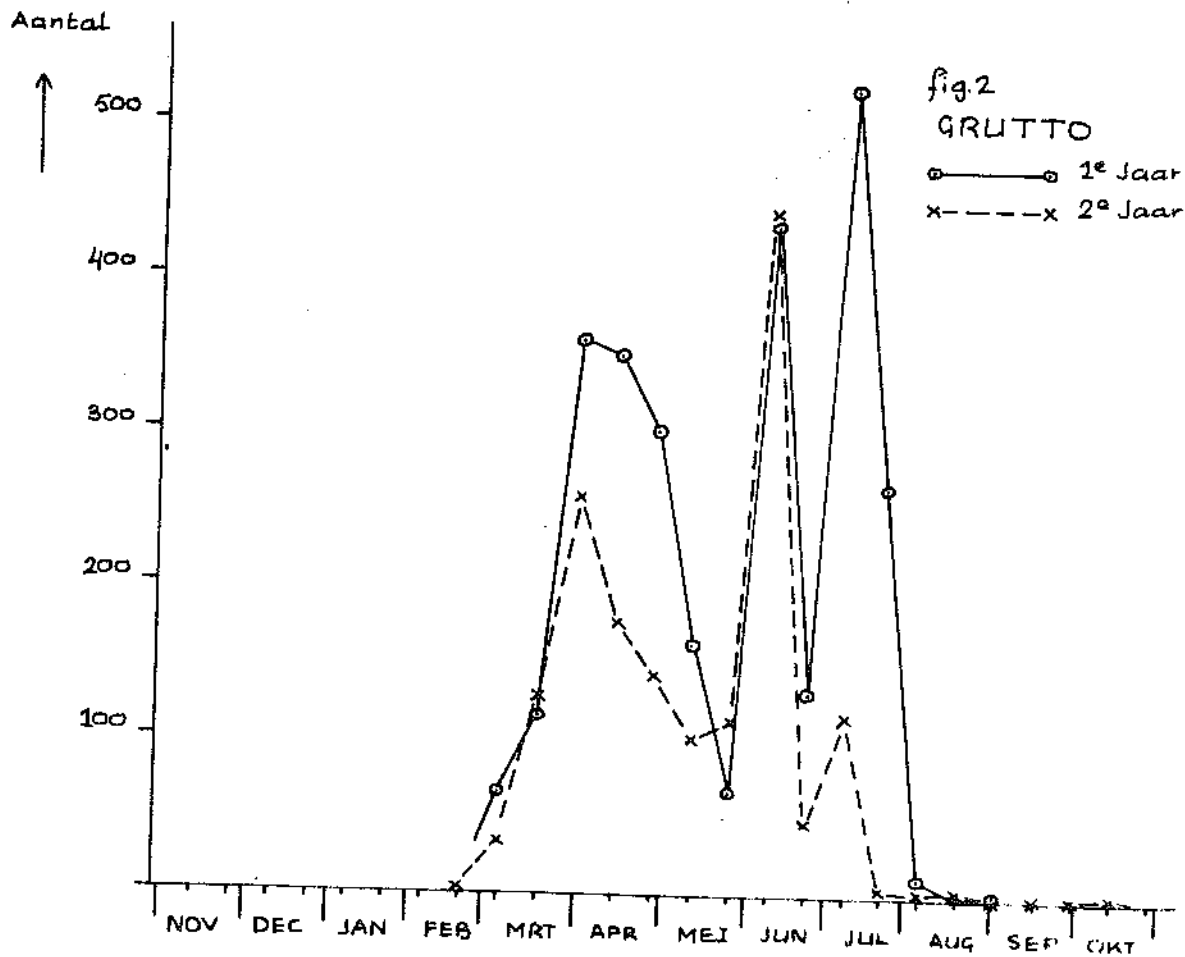
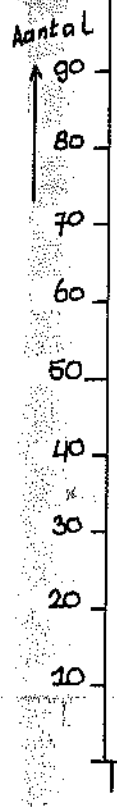
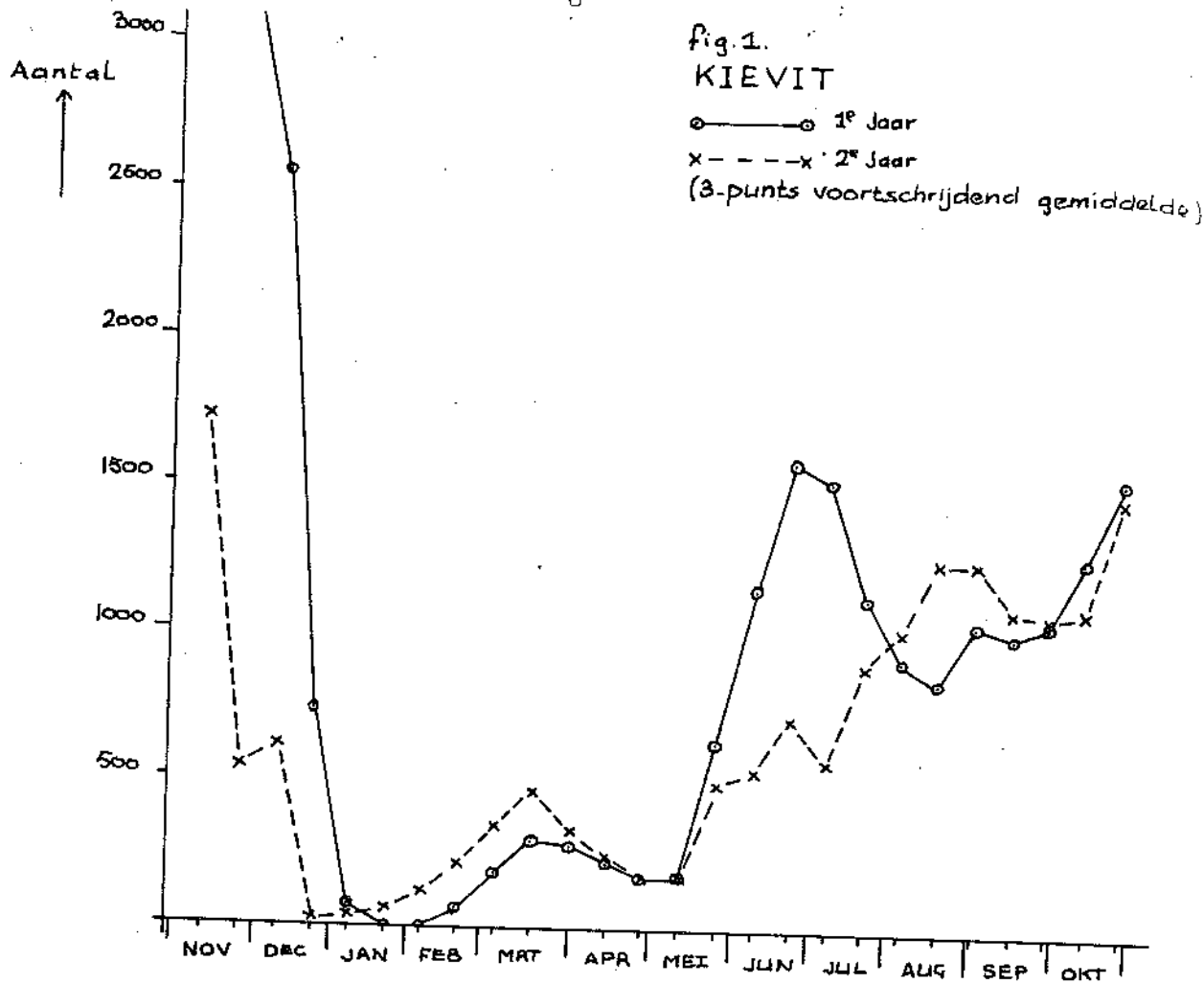
LW73:13-10;74:1

LW73:21-7;74:1

uisje, broedend
elend gezien
jk)

en langs Meent
iland

middelste)

OKT

1^e Jaar
2^e Jaar

OKT

fig. 3
TURELUUR

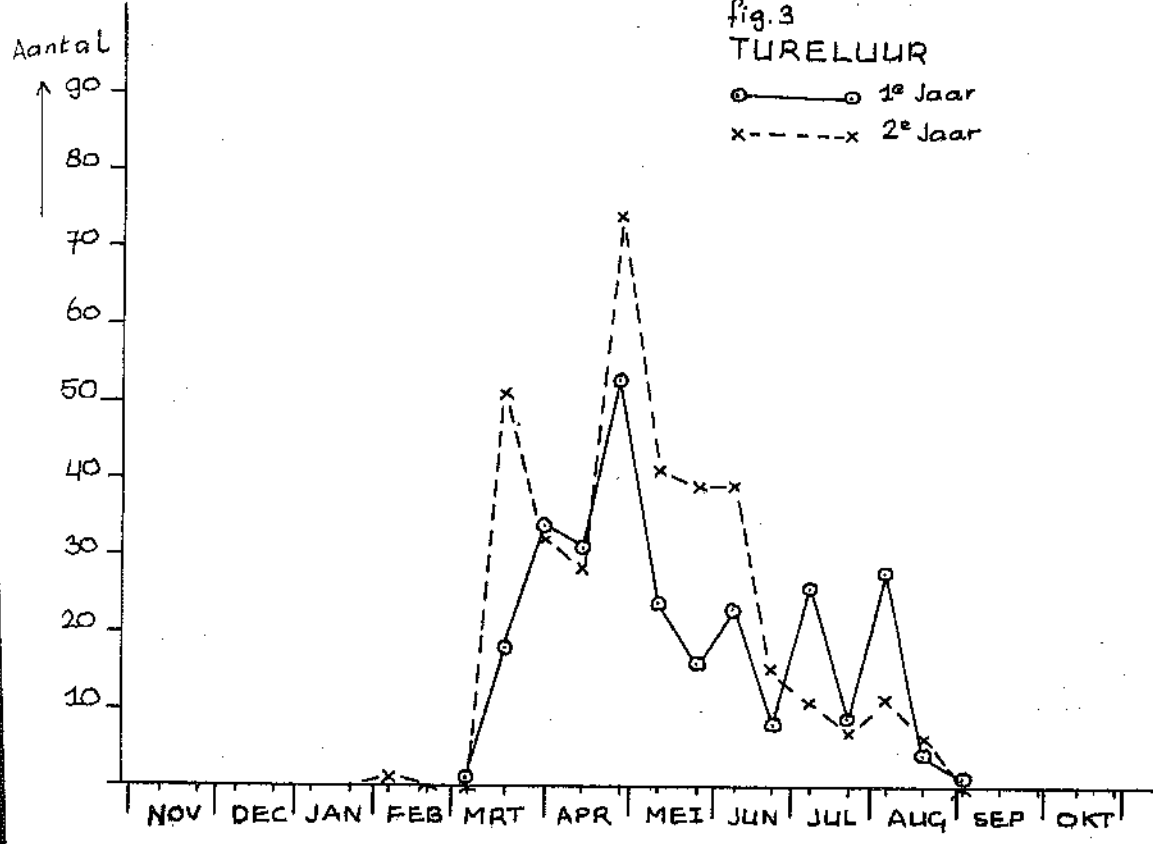
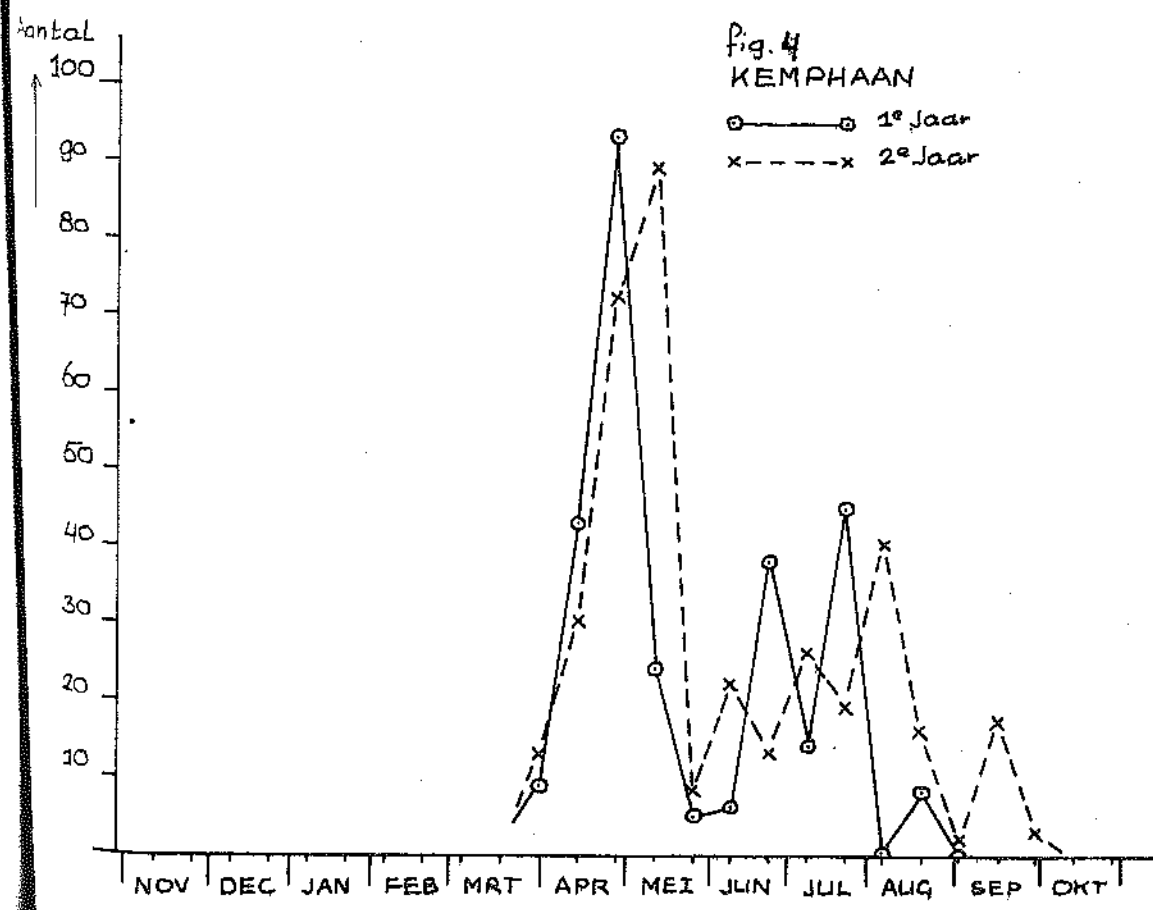

fig. 4
KEMPHAAN

Aantal

200

150

100

50

NOV DEC JAN FEB MRT APR MEI JUN JUL AUG SEP OKT

fig. 5
VELDLEEUWERIK

○ — ○ 1° Jaar
x - - - x 2° Jaar
(3-punts voortschrijdend gemiddelde)

Aantal

50

40

30

20

10

NOV

Aantal

100

90

80

70

60

50

40

30

20

10

NOV DEC JAN FEB MRT APR MEI JUN JUL AUG SEP OKT

fig. 6
GRASPIEPER

○ — ○ 1° Jaar
x - - - x 2° Jaar
(3-punts voortschrijdend gemiddelde)

Aantal

40

30

20

10

NOV D

Aantal

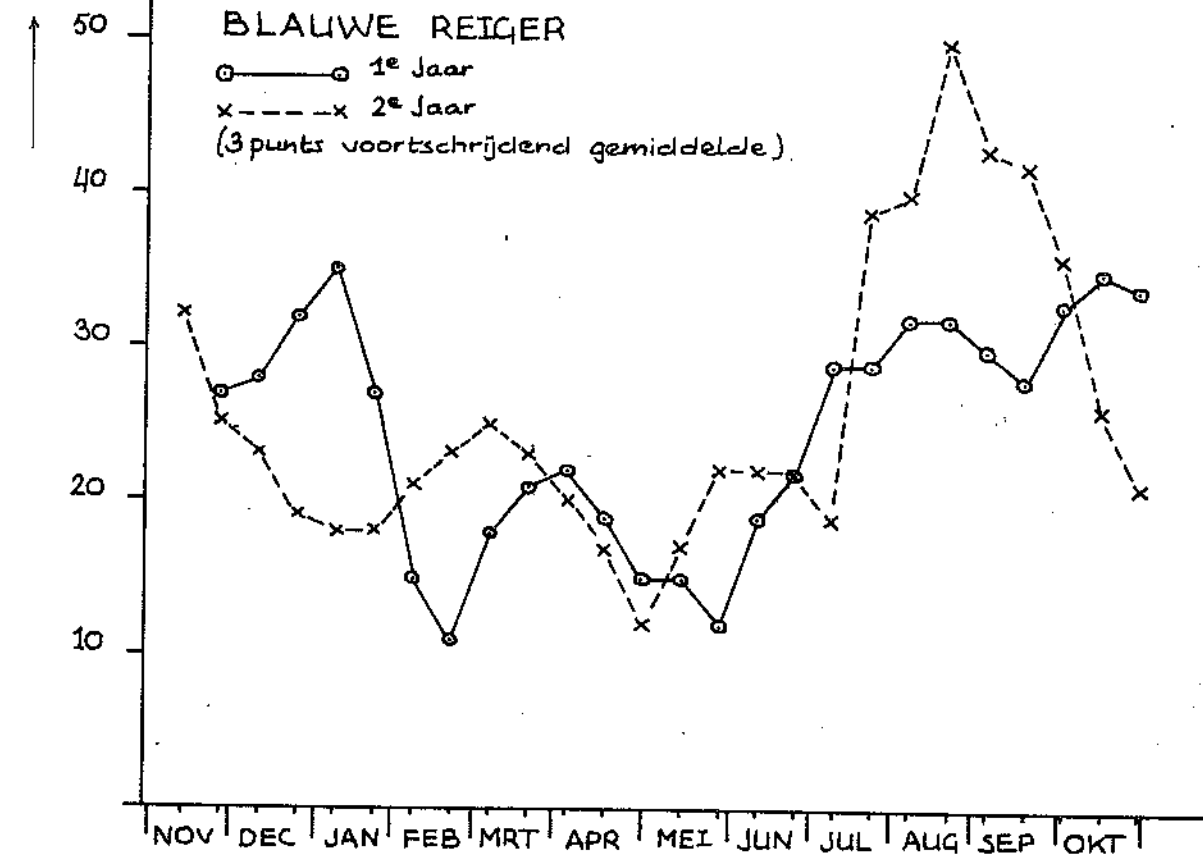
fig. 7

BLAUWE REIGER

○—○ 1^e Jaar

x---x 2^e Jaar

(3 punts voortschrijdend gemiddelde.)

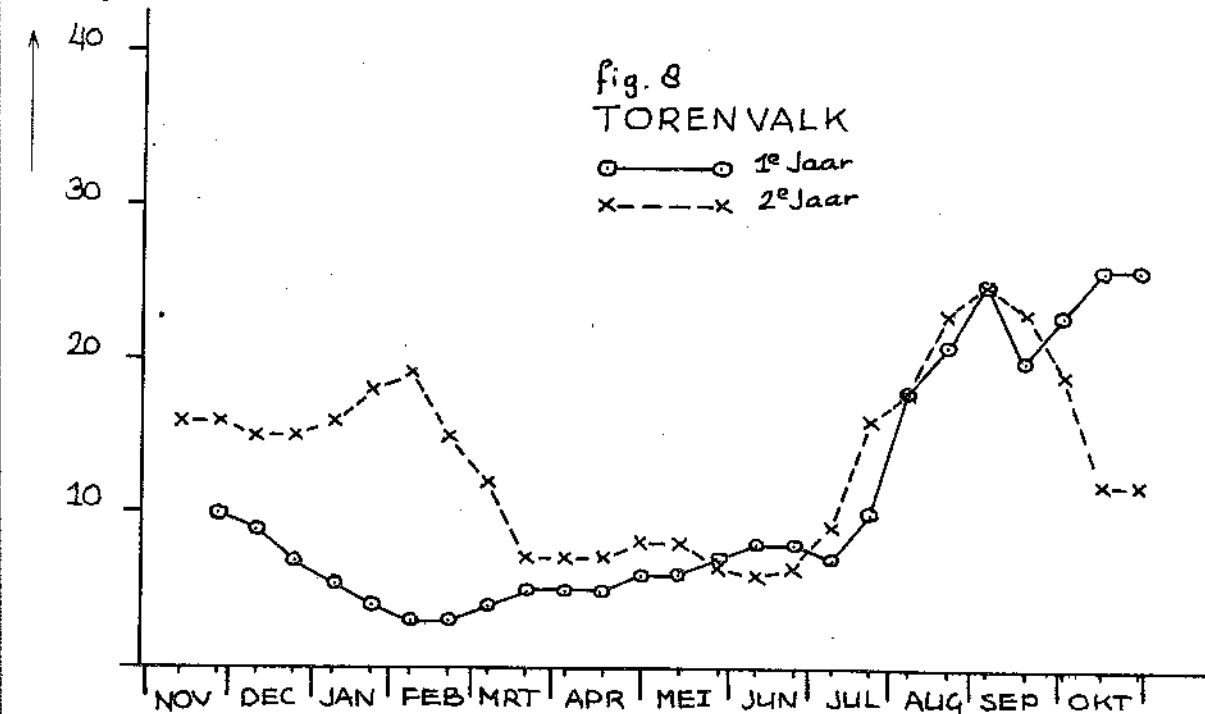
Aantal

fig. 8

TORENVALK

○—○ 1^e Jaar

x---x 2^e Jaar

OVERZICHT VAN DE WAARNEMINGEN - TIJDVAK 11.11.72 - 09.11.74

CODELIJST BEHOREND BIJ DE HIERNA VOLGENDE OVERZICHTEN

001	FUUT	051	WULP
002	DODAARS	052	REGENWULP
003	AALSCHOLVER	053	GRUTTO
004	BLAUWE REIGER	054	OEVERLOPER
005	PURPERREIGER	055	TURELUUR
006	ROERDOMP	056	WITGATJE
007	LEPELAAR	057	ZWARTE RUITER
008	WILDE EEND	058	GROENPOOTRUITER
009	WINTERTALING	059	KEMPHAAN
010	ZOMERTALING	060	KLUUT
011	KRAKEEND	061	KLEINE JAGER
012	SMIENT	062	GROTE MANTELMEEUW
013	PIJLSTAART	063	KLEINE MANTELMEEUW
014	SLOBEEND	064	ZILVERMEEUW
015	KUIFEEND	065	STORMMEEUW
016	TAFELEEND	066	KOKMEEUW
017	BRILDUIKER	067	ZWARTE STERN
018	GROTE ZAAGBEK	068	VISDIEF
019	MIDDELSTE ZAAGBEK	069	HOLENDUIF
020	NONNETJE	070	HOUTDUIF
021	BERGEEND	071	TORTEL DUIF
022	GRAUWE GANS	072	TURKSE TORTEL
023	KOLGANS	073	KOEKOEK
024	RIETGANS	074	RANSUIL
025	KLEINE RIETGANS	075	VELDUIL
026	BRANDGANS	076	GIERZWALUW
027	KNOBBELZWAAN	077	GROTE BONTE SPECHT
028	WILDE ZWAAN	078	VELDLEEUWERIK
029	KLEINE ZWAAN	079	BOERENZWALUW
030	BUIZERD	080	HUISZWALUW
031	RUIGPOOTBUIZERD	081	GRASPIEPER
032	SPERWER	082	WITTE KWIKSTAART
033	BRUINE KIEKENDIEF	083	GELE KWIKSTAART
034	BLAUWE KIEKENDIEF	084	KLAPEKSTER
035	VISAREND	085	WINTERKONING
036	SLECHTVALK	086	HEGGEMUS
037	SMELLEKEN	087	GROTE LIJSTER
038	BOOMVALK	088	KRAMSVOGEL
039	TORENVALK	089	ZANGLIJSTER
040	PATRIJS	090	KOPERWIEK
041	FAZANT	091	BEFLIJSTER
042	WATERRAL	092	MEREL
043	WATERHOEN	093	TAPUIT
044	MEERKOET	094	PAAPJE
045	SCHOLEKSTER	095	GEKRAAGDE ROODSTAART
046	KIEVIT	096	ROOBBORST
047	ZILVERPLEVIER	097	SPRINKHAANRIETZANGER
048	GOUDPLEVIER	098	SNOR
049	WATERSNIP	099	GROTE KAREKIET
050	BOKJE	100	KLEINE KAREKIET

CODELIJST (vervolg)

1	BOSRIETZAN
2	RIETZANGER
3	SPOTVOGEL
4	GRASMUS
5	BRAAMSLUIF
6	FITIS
7	TJIFTJAF
8	GOUDHAANTJ
9	GRAUWE VLI
0	KOOLMEES
1	PIMPELMEES
2	ZWARTE MEE
3	MATKOP
4	STAARTMEES
5	BAARDMANNE
6	BOOMKRUIPE
7	RIETGORS
8	GROENLING

Verachter volg
 tijdvak 11.11.7
 tijdvak 09.06.7
 tijdvak 10.11.7
 tijdvak 05.01.7
 tijdvak 08.06.7

INDEXLIJST (vervolg)

11	BOSRIETZANGER	119	PUTTER
12	RIETZANGER	120	SIJS
13	SPOTVOGEL	121	KNEU
14	GRASMUS	122	FRATER
15	BRAAMSLUIPER	123	BARMSIJS
16	FITIS	124	GOUDVINK
17	TJIFTJAF	125	VINK
18	GOUDHAANTJE	126	KEEP
19	GRAUWE VLEGENVANGER	127	HUISMUS
20	KOOLMEES	128	RINGMUS
21	PIMPELMEES	129	SPREEUW
22	ZWARTE MEES	130	WIELEWAAL
23	MATKOP	131	ZWARTE KRAAI
24	STAARTMEES	132	BONTE KRAAI
25	BAARDMANNETJE	133	ROEK
26	BOOMKRUIPER	134	KAUW
27	RIETGORS	135	EKSTER
28	GROENLING	136	VLAAMSE GAAI

Verachter volgen de waarnemingen per tellingsdatum.
 Tijdvak 11.11.72 tot en met 26.05.73 blad I-a - I-f.
 Tijdvak 09.06.73 tot en met 27.10.73) blad II-a - II-f
 Tijdvak 10.11.73 tot en met 22.12.73)
 Tijdvak 05.01.74 tot en met 25.05.74 blad III-a - III-d
 Tijdvak 08.06.74 tot en met 26.10.74 blad IV-a - IV-d

